

socialmedicinsk tidskrift

**femtioandra årgången maj 1975
häfte 5**

Industrivägen 13, Solna. Tfn 08/83 20 83
Postadress: Fack, 104 01 Stockholm 60
Postgiro 11 79-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Axel Gisslén, biträdande redaktör
Brita Bahrton, redaktionssekreterare

Redaktionsutskott:

Ragnar Berfenstam, professor i socialmedicin, Uppsala
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Arne Borg, bitr. socialdirektör, Stockholm
Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg
Gunnar Inghe, professor i socialmedicin, Stockholm
Bertil Johansson, socialchef, Örebro
Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg
Gunnar Lindgren, professor i socialmedicin, Lund
John Lovén, socialchef, Huddinge
Birger Stark, socialchef, Sundsvall
Georg Svahn, personaldirektör, Stockholm
Bengt Söderberg, socialchef, Solna

Socialvårdens mål och medel — nu skall de konkretiseras

Föreningen Sveriges Socialchefer har länge gått i bräschen för en ny sociallagstiftning. Föreningen har påtagligt bidragit till att den statliga socialutredningen kommit till stånd och den har också på olika sätt — bl a genom initiativet att bilda samarbetskommittén för socialvårdens målfrågor — sökt forcera utredningens arbete, liksom också sökt påverka inriktningen av utredningsarbetet. Det gäller inte minst strävandena att få bort tvånget inom socialvården.

Det är mot den bakgrunden som FSS agerande i samband med remissen av socialutredningens principbetänkande skall ses. Föreningens verksamhet har sålunda under de senaste två åren i mycket hög grad koncentrerats kring detta principbetänkande.

1974-års studiedagar ägnades helt åt en ingående intern diskussion kring socialvårdens målfrågor. Studiedagarna följdes sedan upp genom tillsättning av arbetsgrupper som var och en bearbetade sitt avsnitt av utredningen. Och materialet från dessa arbetsgrupper har därefter omsorgsfullt och med bred

uppslutning diskuterats inom föreningens regionala organ. Slutligen har föreningens styrelse, kompletterad även med suppleanterna, noggrant studerat de regionala synpunkterna och därefter sammanställt ett remissvar från föreningen, som fö i sina huvuddelar finns återgivet på annan plats i detta nummer av SMT.

Det förtjänar i sammanhanget betonas att föreningens remissyttrande antagits av en fullständigt enhällig styrelse. Självklart har inom FSS funnits delade meningar i många av de frågor som socialutredningen aktualiserat, inte minst gäller det i vilken utsträckning tvångsmöjligheterna ändå måste finnas kvar inom socialvården. Tidigare har det vid olika tillfällen förefallit som om diskussionen förenklats till att röra sig om ett ställningstagande till de värdeladdade orden frihet eller tvång. Under den genomgripande diskussionens gång har det emellertid allt mer stått klart att alla parter egentligen strävat åt samma håll mot en minimering av tvångsinslagen.

Föreningens slutliga ståndpunkt har blivit att tvångsinslag inte kan undvikas när det gäller barn och ungdom. När det gäller tvång mot vuxna har föreningen däremot klart förordat att sådana möjligheter bör utgå ur sociallagstiftningen. Föreningen har emellertid inte ansett det tillräckligt att hänvisa till lagen om sluten psykiatrisk vård sådan denna lag i dag är utformad utan förordar här en fortsatt utredning i syfte att förbättra rättssäkerheten och behandlingsformerna för det fåtal människor som trots alla strävanden att undvika tvång ändå kommer att drabbas av tvångsinslag i någon form.

Det är med stor tillfredsställelse som FSS nu noterar att socialministern är inne på samma linje när han i samband med överlämnandet av de inkomna remissyttrandena kompletterar uppdraget till socialutredningen inför det fortsatta arbetet. Här avses uppmaningen att beträffande åtgärder mot vuxna utan den enskildes samtycke undersöka möjligheterna till enhetliga bestämmelser utanför socialvårdslagstiftningen. Det kan givetvis inte vara likgiltigt för socialvården på vilket sätt tvångslagstiftningen utformas, även om den ligger utanför sociallagstiftningen.

Även om de senaste åren varit fyllda av en intensiv diskussion kring principfrågorna så är uppmärksamheten på socialutredningen fortfarande viktig att upprätthålla. Föreningen är representerad i utredningen och kommer naturligtvis att noggrant följa den fortsatta utvecklingen mot en detaljutformning av en ny socialvårdslag. Ett förslag till ny lag bör i sin helhet föreligga inom ett år om avsikten, som socialministern uttrycker det, är att den ska kunna träda i kraft redan 1977. Önskvärt vore att vissa delförslag kunde remissbehandlas redan under innevarande år. Det skulle ge möjligheter till en mera omsorgsfull diskussion kring detaljproblem som tidigare tyvärr kommit något i skuggan av debatten kring tvångsinslagen. Föreningens styrelse kommer under alla omständigheter att lägga ner stor möda på att hålla medlemmarna à jour med utvecklingen och via regionerna stimulera till fortsatta interna överläggningar inom föreningen.

Arne Borg